

***
***
***
***

א.ה.ה.מ.א.ן
א.ה.ה.מ.א.ן

אאאא, חוזם: 31581
אל: רהמש/1275
מ-: המשרד, תא: 220294, זח: 1115, דח: ר, סג: סו,
בכב
915147
סודי/מיידי

אל: תפוצת תדרוך מדיני שבועי

מאת: המרכז

הנדון: תדרוך מדיני שבועי לתאריך 22.02.94.

תהליך השלום - עדכון
=====

עיקרים
=====

1. הפלס' מקרינים שביעות רצון מקצב התקדמות השיחות בטאבה ובווש'. נראה שבעקבות הסכם קהיר, ובניגוד לעבר, גורם הזמן לוחץ על ערפאת והוא מנסה להאיץ ההסכם עם ישראל.
2. הירדנים מנהלים טקטיקה הפוכה כשמגמתם להמנע מהסכמים מחייבים בשלב זה. מסיבה זו הם שבעי רצון מהשיחות בווש' (ראשי המשלחות והועדה המשולשת) שלא הניבו הבנות ספציפיות. העלאת נושא הגבולות בשיחות נועד כנראה לאותה מטרה וכן כדי לסבר אוזני סוריה המעמידה השאלה הטריטוריאלית (נסיגה) בראש מעיניה.
3. סוריה, אינה שבעת רצון מאי התקדמות השיחות בווש' עפ'י ציפיותיה, שאמורות היו להביא ללחץ אמר' על ישראל בעקבות פסגת ג'נבה שלדידה העבירה הכדור למגרשה של ישראל.
4. לבנון מגלה מורת רוח מירי הקטיושות לשטח ישראל המעמיד בסימן שאלה טענותיה בשיחות ש'ההתנגדות' פועלת נגד הכיבוש הישראלי וכי לצבאה יכולת לשלוט בשטח לאחר נסיגת ישראל.

פירוט
=====

פלס'
=====

1. עם חידוש השיחות בטאבה ובווש' נגטון מנחילים הפלס' תחושה של ניהול

מו"מ ענייני:

(א) טאבה: פומבית, מביעים הפלס' תחושה של שביעות רצון מקצב התקדמות השיחות. גם עניינית הפלס' מדגישים את ההתקדמות במה שנוגע לגיבוש הסכם משותף על המשטרה הפלס', אופי קשריה עם צה"ל, ונושא העברת הסמכויות האזרחיות, זאת תוך המעטה בחשיבות הנושאים השנויים במחלוקת. יצויין שאף בנושא האקוטי, מבחינתם, שחרור העצירים, מצביעים על צמצום חילוקי הדעות.

(ב) וושינגטון: השיחות מתנהלות אמנם בשולי ההתרחשויות בועדת עזה - יריחו והנציגים הפלס' שומרים על פרופיל תקשורתי נמוך, אך עם זאת, גם במסלול זה מנהלים הפלס' מו"מ תכליתי. בין הנושאים שעלו על סדר היום עמדו הבחירות, מועצת המעבר וזיקתה לאש"פ.

2. בינתיים ערפאת, שנמנע מכל התייחסות פומבית ל'הסכם קהיר' פתח במתקפה תקשורתית נגד 'מדיניות ההשהיה הישראלית והקשיחות בה היא נוקטת' כלפי הפלס' ודחק בעיקר בארה"ב, לגלות מעורבות רבה יותר במסלול הפלס' (במקביל לקיום מגעים דיפ' עם גורמים ערביים ובינ"ל) ולהפעיל לחץ על ישראל. הוא מדגיש הצורך לעמוד בלו"ז המקורי. פעילותו של ערפאת והתבטאויותיו, עשויות להצביע על כך שגורם הזמן הפך אצלו אקוטי והוא נקלע לדוחק זמן מסויים. הדבר נובע מהפער הרחב שנוצר בעיני תושבי השטחים בין ניהול מו"מ ענייני לבין חוסר כל שינוי במצב בשטח, שהינו תרגום המו"מ להישגים מוחשיים בעיני כל. מכאן האינטרס הרב שלו ביישום מהיר של ההסכם ונקיטת צעדים ממשיים בשטח מצד ישראל (דוגמת שחרור האסירים) ועמידה בלו"ז לתחילת הנסיגה, שיסייעו לו לחזק את תמיכת הרחוב הפלס' במו"מ ובהסכם שנחתם. לצד זה הצטברו אצל ערפאת תרעומות כגון: העדר פעילות אמריקנית בערוץ הישראלי-פלסטיני, חשדנות בכוונות הירדניות על רקע המפגש הטורטרלי בוש' שלא דווח לפלסטינים, מצוקה כספית שפתרונה אינו נראה באופק, וכו'. בתוך אש"פ, ערפאת נהנה בינתיים מהחלשת הביקורת החריפה שהוטחה כלפיו וכן יכול לשאוב עידוד רב מתוצאות הבחירות בעזה של איגוד הרופאים (נציגי הפת"ח זכו בכל המושבים).

3. 'הסכם קהיר' מהווה, אפוא, עבור הפלס' נקודת מפנה, ולאחר חתימתו ענינם העיקרי הוא להביאו לסיכום סופי ולגשת למימוש. מכאן גם גישתם העניינית דלעיל. גם מהלכיהם מול הירדנים ובמיוחד תוצאות הועדה העליונה הירדנית-פלס', מהוות אינדקציה לטקטיקת המו"מ העכשווית בה נוקטים הפלס'. לצד הירדנים, גם הפלס' מביעים שביעות רצון רבה מהתיאום שהושג, ובהשוואה לאופי היחסים שקדם לחתימת 'הסכם קהיר' בין הצדדים, הם מגלים אינטרס רב בשת"פ ירדני שיסייע לקידום המו"מ עם ישראל. ייתכן שההסבר להגמשה האש"פית כלפי ירדן נעוץ בחשש הפלס' מהתקרבות ירדנית-סורית המסתמנת בתקופה באחרונה.

ירדן

====

4. הפעילות הירדנית התמקדה בהמשך המו'מ הדו-צדדי בווש' ושיחות תיאום אינטנסיביות עם הפלס' בעמאן. הירדנים ממשיכים להקריץ בווש' קונסטרוקטיביות זהירה וניתן להניח, שהיו שבעי-רצון מההתפתחויות בשני המישורים:

(א) אל פורום ראשי-המשלחות בווש' הצטרפו מומחים, משני הצדדים, שהמשיכו בדיונים במספר סוגיות עיקריות - פתיחת סניפי בנקים בשטחים, עניני סחר בין ירדן לשטחים (ולישראל), סמים ועוד. יודגש, כי הירדנים ניסו להעלות במסגרת זו את סוגיית הגבולות, כולל, יצירת זיקה משתמעת בין היענות ישראלית לדון בכך לנכונות ירדנית לדון בסוגיות אחרות המענינות את ישראל. יצויין כי סוגיה זו הועלתה לראשונה ע'י המלך חוסיין בשלהי ביקורו בווש'. לא מן הנמנע שניתן לראות בכך, מחד, מעין 'תשומה' סורית על רקע ההתקרבות בין שתי המדינות (הבלטת המימד הטריטוריאלי במכלול הסוגיות שעומדות לדיון), ומאידך, הבטחת 'אליבי', במקרה של היענות ישראלית לדון בנושא הגבולות שתחייב הענות ירדנית מקבילה בסוגיות אחרות (שת'פ כלכלי?).

(ב) הועדה הכלכלית המשולשת ירדנית-ישראלית-אמר' התכנסה גם כן בווש', בראשות שני ראשי המשלחות. דנה בפרויקטים משותפים אפשריים אך לא קיבלה סיכומים מחייבים. ניכר היה, שהירדנים מבקשים להימנע, בשלב זה, להגיע להבנות ספציפיות.

(ג) במישור הירדני-פלס' התקיימו, עפ'י עדות שני הצדדים, דיונים מועילים ומעשיים. נדונו, בין היתר, סידורים מנהליים הנוגעים למעבר על הגשרים, והתיעצויות שוטפות בשני מסלולי המו'מ (דו-צדדי ורב-צדדי). כן התכנסה הועדה המשותפת לנושא הפליטים והעקורים והשבוע אמורה להיפגש הועדה המשותפת שתדון בסוגיית הבנקים.

סוריה
=====

5. סוריה אינה שבעת רצון מאי ההתקדמות בשיחות בווש' ומהתמסמות הישגי פסגת אסד-קלינטון שלדידה של סוריה העבירו הכדור למגרשה של ישראל. היא ציפתה ומצפה ללחץ אמר' על ישראל כדי שזו תתחייב על נסיגה מלאה מהגולן שבעקבותיה תהיה סוריה מוכנה להכנס לדיון בשאלות מהות השלום והסדרי הבטחון. במסגרת זו נמסר (אלחיא, 17) שאם תחול התקדמות בשיחות תסכים סוריה לכינון 3 קבוצות עבודה (לנושאי נסיגה, בטחון ומהות השלום) שיעבדו במקביל. סוריה חוזרת על התנגדותה להעלאת דרג השיחות כל עוד אין התקדמות במו'מ וכן דוחה דרישת ישראל שעליה מוטל לשכנע את דעת הקהל הישראלית ברצונה בשלום.

לבנון
=====

6. נוכח העצבנות והמתח שגאו בדרום לבנון לאחר ירי הקטיושות אל שטח ישראל, ובעקבות מגעים אינטנסיביים ומסר תקיף בענין זה שקיבלו

הלכנונים מארה"ב - קבע ראש משלחת לבנון לשיחות השלום שארצו מתנגדת לירי קטיושות לעבר ישראל וכי מבחינתם פעילות של 'ההתנגדות' מוגבלת לרצועת הבטחון. גישה דומה השתקפה בדברי הנשיא הראווי ושר הפנים הלכנוני אשר חשו כנראה מבוכה ואולי, יותר מכך, חרדה וחשש מפעילות ישראלית נרחבת כדוגמת מבצע 'דין וחשבון'. הם הזדרזו להדגיש כי מדובר בירי בודד ולא בהפרה כוללת של ההבנות שהושגו לגבי פעולות החזבאללה בקיץ שעבר. יש להניח כי בנסיעתם הדחופה של רה"מ חרירי ושל הנשיא הראווי לדמשק (כ'א בנפרד) ופגישותיהם עם הנשיא הסורי אסד, דנו בין היתר גם בדרכי פעולה למניעת התחממות הגבול בדרום לבנון ואפשרות השפעתה של התפתחות כזו על מהלך השיחות בווש'.

סעודיה

=====

7. הצמרת הסעודית התמקדה השבוע בפעילות פנים, בזיקה לחדש הרמדאן. בתוך כך, המלך פהד הורה לפתוח במסע תרומות בממלכה לשם 'הצלת קדשי האסלאם בירושלים... להם נשקפת סכנת הרס כתוצאה מצעדי ישראל'. בהתיחסויות התקשורת הסעודית לתהליך בלטו הקביעות הבאות, המשקפות כנראה 'התיישרות' עם הגישה הבסיסית הסורית במו'מ עם ישראל:

(א) על ארה"ב למלא תפקיד פעיל בשיחות הדו-צדדיות בוושנינגטון.

(ב) על ישראל לקבל את עקרון 'האדמה תמורת השלום' קודם לתביעתה כי סוריה תקשור עמה יחסים דפלומטיים.

(ג) ישראל 'משווקת' את השלום בנסיון להרחיב מערכת קשריה הדפלומטיים בזירה הבינ"ל, עוד קודם שהגיעה להסכמי שלום באזור.

המרכז

22 בפברואר 1994

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, סמנכלים, מצפא, אירופה, מזאר, שלום, אפסוק, אמלט, מצרים, ישראלערב, כלכלית, ארבל, משפט, פרנ, ממד, הדרכה, מחע, משקוף, בטמח, תקשורת, @ (רם), @ (אמן), @ (מתאמשטחים), @ (לוברני), @ (עמית762), @ (יתום/ממרהמ), לשכתהנשיא, @ (עמית475), מקצב1

סססס